

Historisch overzicht vanaf 1900

14 maximumscore 2

- Kaart A: 1 (= 1900-1914) 1
- Kaart B: 2 (= 1919-1937) 1

15 maximumscore 2

- Afbeelding 1 verwijst naar het bondgenootschap tussen Duitsland en Oostenrijk-Hongarije 1
- Afbeelding 4 verwijst naar Duitsland dat zich aan het voorbereiden is op oorlog (door wapens te maken) / Duitsland dat op economisch terrein (industrie) een concurrent is van Groot-Brittannië 1

Opmerking

Alleen de combinatie van een juiste bron met een juiste verwijzing levert een scorepunt op.

16 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- Ik vind het wel een wereldoorlog, omdat uit de bron blijkt dat ook landen/gebieden buiten Europa betrokken zijn bij de oorlog (zoals de Verenigde Staten, Brits-Indië, Canada, Japan, Australië, Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland, Britse koloniën en New Foundland).

of

- Ik vind het geen wereldoorlog, omdat uit de bron blijkt dat de meeste slachtoffers uit Europese landen komen.

Opmerking 1

Als uit het antwoord blijkt dat er een juist onderscheid gemaakt wordt tussen Europese landen en landen buiten Europa, mag een scorepunt worden toegekend.

Opmerking 2

Alleen als na een keuze een juist, bijpassend argument volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

17 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is (één van de volgende):

- De Verenigde Staten namen pas laat/na 1917 deel aan de Eerste Wereldoorlog.
- De Eerste Wereldoorlog werd niet uitgevochten op Amerikaans grondgebied.
- De Amerikaanse soldaten begonnen beter voorbereid/uitgerust/bewapend/frisser aan de oorlog.

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 2 3, 6, 7, 9 en 10 (= indoctrinatie, persoonsverheerlijking, propaganda, strafkampen, totalitair)	
	Indien vijf antwoorden juist	2
	Indien drie of vier antwoorden juist	1
	Indien minder dan drie antwoorden juist	0
19	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wél op Stalin gestemd (één van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – Hij was een sterk/daadkrachtig leider. – Hij heeft van de Sovjetunie een machtige staat gemaakt (industrieel/militair). – Hij heeft de Sovjetunie geleid bij het verslaan van nazi-Duitsland. • Niet op Stalin gestemd (één van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – Hij was een dictator. – Hij heeft de bevolking van de Sovjetunie onderdrukt/geterroriseerd. – Hij heeft vele/miljoenen mensen laten vermoorden. 	
20	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):	
	<ul style="list-style-type: none"> – het brengen van de nazigroet – leidersbeginsel – de aanhangers zijn in het zwart gekleed / zwarthemden / uniformen – streven naar volkseenheid door middel van één partij/de NSB – afkeer van de verdeeldheid door partijen / afkeer van democratie – er staan alleen maar mannen afgebeeld / vooral mannen houden zich bezig met politiek 	
	per juist antwoord	1
21	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De brandweer kreeg geen toestemming van de nazi's/de nationaal-socialisten/de NSDAP/het (nationaal-socialistische) stadsbestuur/de Duitse regering, 1 • omdat antisemitisme/Jodenhaat onderdeel uitmaakte van de ideologie van de nazi's (en het laten afbranden van een synagoge hoort daartoe) / de nazi's zelf de brand gesticht hebben (in de Kristallnacht) 1 	
22	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • naam van de manier van oorlogvoeren: Blitzkrieg 1 • een voorbeeld uit de bron van deze manier van oorlogvoeren: de landing van Duitse parachutisten (die 'het voorwerk' verrichtten, waarna de andere Duitse eenheden zouden volgen) / de combinatie van luchtaanval en grondoffensief 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is (één van onderstaande combinaties):	
	<ul style="list-style-type: none"> propagandaboodschap: samen (Duitsland en Nederland) verslaan we Groot-Brittannië 	1
	<ul style="list-style-type: none"> onderdeel uit de bron: sterke/krachtige schepen (vroeger Nederlandse, nu Duitse) voeren strijd tegen de aartsvijand Groot-Brittannië (strijdt met ons mede!) 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> propagandaboodschap: samen (Duitsland en Nederland) verslaan we Groot-Brittannië 	1
	<ul style="list-style-type: none"> onderdeel uit de bron: steeds dezelfde vijand (1673-1943) / strijdt met ons mede! 	1
24	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> gebeurtenis: D-Day/de invasie bij Normandië/operatie Overlord 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een keerpunt, omdat de Geallieerden vanaf dat moment (vanuit West-Europa daadwerkelijk) een tweede front tegen Duitsland openden / voet aan wal konden zetten op het vasteland in West-Europa 	1
25	C	
26	E	
27	maximumscore 2	
	Foto 1 hoort bij periode a (= 1942 tot en met 1945).	
	Foto 2 hoort bij periode b (= 1946 tot en met 1949).	
	Foto 3 hoort bij periode b (= 1946 tot en met 1949).	
	Foto 4 hoort bij periode b (= 1946 tot en met 1949).	
	Foto 5 hoort bij periode a (= 1942 tot en met 1945).	
	Indien vijf antwoorden juist	2
	Indien drie of vier antwoorden juist	1
	Indien minder dan drie antwoorden juist	0
28	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> De tekenaar maakt duidelijk dat de Republiek een communistisch gevaar is / een slecht land is / dat de nieuwe machthebbers niet te vertrouwen zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dat doet hij met behulp van (het symbool van) hamer en sikkel / (het symbool van) de slang (als gevaarlijk/giftig dier) 	1
29	C	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Veel Arabieren/Palestijnen werden van hun land verdreven/moesten vluchten / de Arabieren/Palestijnen verloren de oorlog tegen de staat Israël / het perspectief op een eigen staat was verkeken.

31 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om het dekolonisatieproces/de dekolonisatie / onafhankelijkheid.

32 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Met containmentpolitiek wordt bedoeld: de politiek van het Westen/de Verenigde Staten om het communisme in de wereld in te dammen/te bestrijden 1
- Een maatregel die bij deze politiek past is (één van onderstaande): 1
  - het bieden van economische hulp (door bijvoorbeeld het Marshallplan)
  - het verlenen van militaire steun aan bondgenoten
  - de oprichting van de NAVO

33 maximumscore 1

Bij grafiek 1 past onderwerp a (= echtscheidingen).

Bij grafiek 2 past onderwerp c (= geboortecijfer).

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, mag een scorepunt worden toegekend.

34 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- bron 24, gevolg voor binnenland: Gorbatsjovs politiek leidde tot het einde van de Sovjetunie/tot de val van Gorbatsjov/tot politieke vrijheid / de val van het communisme / een (economische) puinhoop 1
- bron 25, gevolg voor buitenland: de Oostbloklanden willen niets weten/horen van meer democratie (zoals Gorbatsjov wilde) / Oost-Europese landen/leiders dreigen de steun te verliezen van de Sovjetunie / werden bang 1

Vraag	Antwoord	Scores
35	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • blij met de eenwording (één van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – De dreiging van een gewapend conflict tussen Oost en West / Warschaupact en NAVO zou afnemen. – De kwestie Berlijn / de opdeling van Berlijn zou opgelost kunnen worden. – De politieke spanningen van de Koude Oorlog zouden voorbij zijn. – Het droeg bij aan een versterking van de eenwording van Europa. • niet blij met de eenwording (één van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – Duitsland zou (net als in de eerste helft van de 20e eeuw) een (te) groot en machtig land worden. – Door de eenwording van Duitsland zou de spanning met de Sovjetunie kunnen toenemen. – Duitsland zou binnen Europa een (te) dominante rol kunnen spelen. 	
36	D	
37	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> – jaar: 1916, vanwege de Eerste Wereldoorlog – jaar: 1940, vanwege de Tweede Wereldoorlog – jaar: 1944, vanwege de Tweede Wereldoorlog 	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien minder dan twee antwoorden juist	0
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen de combinatie van een juist jaartal met een juiste reden mag goed gerekend worden.</i></p>	
38	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Op 4 mei wordt stilgestaan bij de doden die gevallen zijn 1 • Op 5 mei wordt stilgestaan bij de bevrijding/vrijheid 1 	
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als na 4 of 5 mei een juiste, bijpassende beschrijving staat, mag een scorepunt worden toegekend.</i></p>	
39	maximumscore 1	
	<p>Uit het antwoord moet blijken dat Kamp Westerbork een voorbeeld is van cultureel-historisch erfgoed, omdat Westerbork als herinnering aan de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog/de Jodenvervolgung behouden blijft.</p>	